Technische vragen Houten Anders! raadsvoorstel Toetreding tot Reinigingsbedrijf Midden-Nederland

1. Er wordt nu gevraagd al in te stemmen met het voorgenomen besluit om een toetredingsverzoek te doen, terwijl de formele besluitvorming over 6 tot 9 maanden plaatsvindt en wij dan pas zienswijzen kunnen indienen op het ontwerp van de gemeenschappelijke regeling. Kunt u toelichten waarom dit tempo noodzakelijk is en wat de risico's zijn als de raad nu wél instemt, maar later toch bedenkingen heeft bij de definitieve regeling?

Antwoord 1: Het tempo is noodzakelijk omdat onze huidige inzamelaar op 1 januari 2027 definitief stopt met de inzameling. Om de inzameling door een gemeenschappelijke inzameldienst (de RMN) te laten doen, moet de RMN vuilniswagens kopen (levertijd minimaal één jaar) en personeel werven.

De raad hoeft nu nog niet in te stemmen. Wij vragen de raad om eventuele nadere wensen en aandachtspunten.

2. De Wet gemeenschappelijke regelingen stelt dat de raad alleen toestemming kan onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Hoe verhoudt dit zich tot de vraag om nu al "nadere wensen en aandachtspunten" in te brengen? Zijn deze wensen bindend of adviserend?

Antwoord 2: Deze wensen zijn adviserend. Het college is verantwoordelijk om de afvalinzameling te regelen en wil daarbij graag rekening houden met eventuele wensen van de raad.

3. De eenmalige kosten van €200.000 voor externe knowhow om de toetreding te regelen, zijn voor rekening van Houten en worden gedekt uit de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing. Welke andere posten worden normaliter uit deze voorziening betaald en is er voldoende budget om deze kosten te dragen zonder dat dit ten koste gaat van andere noodzakelijke uitgaven of toekomstige schommelingen?

Antwoord 3: Deze post is bedoeld voor onverwachte tegenvallers op te vangen. In het verleden is die bijvoorbeeld gebruikt om een onverwachte nieuwe verbrandingsbelasting van de rijksoverheid te dekken. De post is toereikend om deze kosten te dragen. Zo wordt de egalisatievoorziening dit jaar extra gevuld met ruim € 224.000 door een teruggave van de AVU. Zie raadsbesluit 25 april begroting 2026 en jaarstukken 2024 AVU

4. Zijn deze kosten begroot voor de projectleider die onlangs is geworven, en komt daarmee deze vraag aan onze raad wat laat?

Antwoord 4: De kosten zijn inderdaad voor de projectleider. Die zal rekening moeten houden met eventueel aanvullende wensen en aandachtpunten van de raad.

5. Het voorstel spreekt van een stijging van de afvalstoffenheffing met €45-€65 , maar dat de precieze bedragen worden pas later bekend. Kunt u een inschatting geven van de uiterste termijn waarop deze precieze bedragen bekend zullen zijn, zodat de raad een weloverwogen financiële afweging kan maken vóór de definitieve toetreding?

Antwoord 5: De planning is om eind november een ontwerp toetredingsbesluit te zenden naar de gemeenteraad van Houten en naar de raden van de gemeenten die al deelnemen aan de RMN.

6. Zijn er, naast de toetredingskosten en de structurele verhoging van de afvalstoffenheffing, nog andere (verborgen) kostenposten waar Houten rekening mee moet houden in de komende jaren als gevolg van deze toetreding, bijvoorbeeld ten aanzien van eventuele aanvullende investeringen of personele overnames in de latere fasen?

Antwoord 6: Wij hebben uiteraard geen zicht op verborgen kostenposten. Bij een gemeenschappelijke regeling (inzameldienst) als de RMN zijn alle berekeningen transparant. Die berekeningen zullen nu gemaakt gaan worden in goed overleg tussen de gemeente en de RMN.

7. Over personele overnames: wat vindt de OR van het idee dat de medewerkers van oa. de milieustraat zouden overgaan naar RMN?

Antwoord 7: Het proces tot toetreding is met het formele verzoek van het college nu gestart. Een adviesaanvraag aan de OR van de gemeente Houten (en aan de OR van de RMN) staat gepland voor september.

8. OPA: De RMN ontraadt papierinzameling met vrijwilligers, maar in Bunnik gebeurt dit wel. Kunt u toelichten welke specifieke voorwaarden of aanpassingen in Bunnik zijn getroffen om dit veilig en efficiënt te laten verlopen? En welke concrete stappen zullen worden ondernomen om serieus te onderzoeken of dit ook voor Houten een haalbare optie is, inclusief betrokkenheid van OPA Houten en OPA Schalkwijk bij dit onderzoek?

Antwoord 8: In Bunnik staat de papierinzameling met vrijwilligers nu onder druk, onder meer omdat de vrijwilligers daar niet altijd voldoen aan de veiligheidsvoorschriften (bijvoorbeeld veiligheidsschoenen dragen). In Houten is dat beter geregeld. Hier krijgen alle vrijwilligers veiligheidsschoenen, hesjes en instructies. In Bunnik heeft de RMN een kostenreductie bij de inzameling weten te bewerkstelligen door met een vuilniswagen met een robotarm te gaan inzamelen. Dat is ongeveer 1/3 goedkoper dan inzamelen met beladers. Het is nog niet duidelijk of inzameling in Houten of delen van Houten met een robotarm mogelijk is. Als dat wel mogelijk is, dan wordt het een politieke afweging of de gemeente doorgaat met de dan duurdere papierinzameling met beladers (lees vrijwilligers) of met goedkopere inzameling met een robotarm. De verschillende varianten zullen de komende tijd in beeld worden gebracht.

9. Wat is de financiële impact als de papierinzameling *niet* door vrijwilligers kan worden voortgezet en volledig door RMN moet worden overgenomen? Is deze meegenomen in de grove kosteninschatting?

Antwoord 9: In de grove inschatting is gerekend met de wijze waarop Houten het afval nu inzamelt, inclusief papierinzameling met vrijwilligers. De komende tijd zal precies worden berekend wat de inzameling gaat kosten als de RMN dat gaat verzorgen. Dan zal ook inzichtelijk worden hoeveel de papierinzameling zou kosten als de papierinzameling niet met vrijwilligers zou kunnen worden voortgezet. Dan zou de papierinzameling op doordeweekse dagen kunnen worden gedaan en mogelijk in sommige delen van Houten met een robotarm. In ’t Goy en het buitengebied rond de kern Houten wordt het papier nu overigens ook al op doordeweekse dagen zonder vrijwilligers gedaan. Het is niet onaannemelijk dat papierinzameling zonder vrijwilligers vanuit kostenoogpunt voordeliger is. Dat is overigens in het verleden ook al eens het geval geweest. In 2009 kon de toenmalige

commerciële inzamelaar het papier € 40.000 goedkoper inzamelen zonder vrijwilligers. Dat scheelde € 2,- heffing per huishouden. Destijds is besloten om toch met vrijwilligers te blijven inzamelen omdat het geld ten goede kwam aan de Houtense gemeenschap.

10. In het voorstel wordt uitgebreid ingegaan waarom de genoemde commerciële partij en ROVA N.V. minder geschikte alternatieven zijn. Zijn er, naast deze twee, nog andere scenario's of partijen overwogen in de marktverkenning die de AVU heeft uitgevoerd? Zo ja, wat waren daarvan de belangrijkste bevindingen?

Antwoord 10: De enige andere mogelijkheid is om zelf vuilniswagens aan te schaffen, routes te plannen en personeel te werven. Dat is echter geen haalbare kaart omdat het daarvoor aan kennis en capaciteit ontbreekt. Daarbij zijn gemeentelijke inzameldiensten niet voor niets samen gegaan in een gemeenschappelijke regeling als de RMN, omdat dit schaalvoordeel, efficiency, minder kwetsbaarheid en meer continuïteit oplevert.

11. Hoe zeker is het dat de RMN instemt met de toetreding van Houten en welke voorwaarden stelt de RMN aan deze toetreding, naast de formele aanvraag?

Antwoord 11: Gezien het lange voortraject en de positieve houding van de directie van de RMN rekenen wij op instemming van de andere RMN gemeenten. Uiteindelijk zal het de andere gemeenten ook een financieel voordeel op moeten leveren omdat de overheadskosten van de RMN door meer gemeenten gedeeld worden. 100% zekerheid hebben wij echter nog niet. Tenminste tweederde van de bestaande deelnemers zal moeten instemmen met de toetreding van Houten.

De RMN doet naast de afvalinzameling nog een aantal basistaken voor de deelnemende gemeenten: straatreiniging, kolkenreiniging, gladheidsbestrijding en plaagdierbestrijding. In de reactie van de RMN (bijlage bij het raadsvoorstel) is te lezen dat het regelen van de afvalinzameling de hoogste prioriteit heeft. Daarna de overname van de milieustraat en als laatste (na 2027) de overdracht van de andere basistaken.

12. Toekomst: Welke specifieke invloed kan Houten uitoefenen vanuit een zetel in het dagelijks en algemeen bestuur van de GR RMN, vooral met betrekking tot het serviceniveau en eventuele kostenstijgingen? Zijn er mechanismen ingebouwd om te voorkomen dat Houten meebetaalt aan keuzes van andere gemeenten waar het minder achter staat?

Antwoord 12: Elke gemeente sluit een individuele dienstverleningsovereenkomst af met de RMN waarin vast gelegd wordt welke taken op welke wijze (serviceniveau) door de RMN worden uitgevoerd. Bij die overeenkomst is een gedetailleerde kostenberekening. Zo betaalt iedere gemeente voor het door de betreffende gemeente gewenste serviceniveau. De wethouders van de deelnemende gemeenten worden ondersteund door een ambtelijke werkgroep waar ambtenaren van de deelnemende gemeenten inzitten.